

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28.02.1994, sp. zn. 4 Cdo 7/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:4.CDO.7.1994.1

Číslo: 42/1996

Právní věta: V občanském soudním řízení o neplatnost dohody uzavřené mezi povinnou osobou a oprávněnou osobou (oprávněnými osobami) o vydání věci podle zákona č. 403/1990 Sb. musí být účastníky všichni, kdo tuto dohodu uzavřeli (popřípadě jejich právní nástupci), a to ať jako žalobci nebo žalovaní. Ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 403/1990 Sb. dopadá na vztah oprávněných osob, jejichž nárok nebyl uspokojen, vůči osobě (osobám), jíž byla věc vydána.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 28.02.1994

Spisová značka: 4 Cdo 7/94

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Účastníci řízení

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42/1996 sb. rozh.

V občanském soudním řízení o neplatnost dohody uzavřené mezi povinnou osobou a oprávněnou osobou (oprávněnými osobami) o vydání věci podle zákona č. 403/1990 Sb. musí být účastníky všichni, kdo tuto dohodu uzavřeli (popřípadě jejich právní nástupci), a to ať jako žalobci nebo žalovaní.

Ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 403/1990 Sb. dopadá na vztah oprávněných osob, jejichž nárok nebyl uspokojen, vůči osobě (osobám), jíž byla věc vydána.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 28. 2. 1994, [4 Cdo 7/94](#))

Žalobci se podanou žalobou domáhali určení, že dohoda o vydání věci ze dne 8. 4. 1991, registrovaná bývalým Státním notářstvím v Náchodě pod sp. zn. RE 219/91, je neplatná v části, kterou byly žalovanému vráceny do vlastnictví v žalobě uvedené pozemky.

Okresní soud v Náchodě rozsudkem žalobu zamítl s tím, že na žádaném určení není dán naléhavý

právní zájem, když lze žalovat na plnění.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem připustil zpětvzetí žaloby v části, týkající se povinnosti vyznačit zápis změn vlastnických vztahů a změn hranic v evidenci nemovitostí, v tomto rozsahu rozsudek soudu prvního stupně zrušil a řízení zastavil. Ve zbývající části rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Odvolací soud vycházel z toho, že právo na neplatnost právního úkonu je třeba uplatnit vůči všem subjektům právního úkonu. Žalobci však uplatnili žalobu jen vůči žalovanému, ač dohodu o vydání pozemků s ním uzavřelo spotřební družstvo J. v H. Pro nedostatek pasivní legitimace na straně žalovaného nemohlo být takto podané žalobě vyhověno. Ohledně posouzení otázky, vůči komu je třeba uplatnit právo na neplatnost dohody o vydání věci, uzavřené podle zákona č. 403/1990 Sb., připustil odvolací soud dovolání.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci s poukazem na ustanovení § 241 odst. 2 písm. d) o. s. ř. dovolání s tím, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Závěr odvolacího soudu o tom, vůči komu je třeba uplatnit právo na neplatnost dohody o vydání věci podle zákona č. 403/1990 Sb., nepovažují dovolatelé za správný, neboť dohodu podle tohoto zákona uzavřel žalovaný jako oprávněná osoba a J. v H. jako povinná osoba a jejich vzájemné nároky a povinnosti z této dohody vymezuje § 11 uvedeného zákona. Žalobci mohou částečnou neplatnost dohody uplatnit jen vůči oprávněné osobě, neboť uplatnění vlastnického práva i proti povinné osobě zákon nepřipouští. Dále pak vytýkali odvolacímu soudu, že se v napadeném rozhodnutí vůbec nevyjádřil ke sporné právní otázce, řešené soudem prvního stupně, tj. k tomu, zda u žalobců je dán právní zájem na určovací žalobě.

Vrchní soud v Praze jako soud dovolací (§ 10a odst. 1 o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je dovolání podle § 238 odst. 2 písm. d) o. s. ř. přípustné, přezkoumal bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) napadený rozsudek a dospěl k závěru, že dovolání není důvodné. Dovolání proto zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

Z odůvodnění:

Odvolací soud připuštěním dovolání vymezil právní otázku a tím i hledisko, z něhož lze napadené rozhodnutí přezkoumávat, tj. otázku pasivní legitimace v řízení o určení neplatnosti dohody uzavřené podle zákona č. 403/1990 Sb. S ohledem na správnou právní argumentaci obsaženou v rozhodnutí odvolacího soudu postačí na odůvodnění napadeného rozsudku odkázat, neboť dovolací soud ho plně akceptuje.

Poukaz dovolatelů na ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 403/1990 Sb. (ve znění zákona č. 137/1991 Sb.) není v této věci případný, neboť toto ustanovení dopadá na vztah oprávněných osob, jejichž nárok nebyl uspokojen, k osobám, jimž byla věc vydána. Dovolatelé však oprávněnými osobami ve smyslu uvedeného zákona nejsou a nárok, který vůči žalovanému uplatňují, není nárokem podle tohoto zákona, tj. nárokem na vydání věci odňaté dovolatelům na základě předpisů uvedených v § 9 tohoto zákona.

Se zřetelem k tomu, co je předmětem daného řízení, je třeba při posuzování hmotněprávní legitimace procesních stran vycházet z toho, že dohodou jako dvoustranným právním úkonem smluvních stran byly upraveny nejen práva a povinnosti žalovaného jako oprávněné osoby, nýbrž i korespondující práva a povinnosti druhé smluvní strany – J. v H. jako osoby povinné.

Řízení, v němž ve smyslu § 80 písm. c) o. s. ř. jde o určení neplatnosti této dohody, se proto musí (ať již jako žalobci nebo jako žalovaní) účastnit všichni, kdo ji uzavřeli (popřípadě jejich právní nástupci),

neboť účinek rozsudku se musí vztahovat na všechny účastníky smlouvy.

Ze shora uvedeného vyplývá, že závěr odvolacího soudu o věcné legitimaci procesních stran ve sporu o určení neplatnosti smlouvy byl správný. Proto bylo dovolání žalobců podle ustanovení § 243b odst. 1 o. s. ř. zamítnuto.

Žalobci s ohledem na výsledek dovolacího řízení nemají právo na náhradu nákladů a žalovanému žádné náklady v tomto řízení nevznikly. Proto bylo o nákladech dovolacího řízení rozhodnuto podle ustanovení § 243b odst. 4, § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. ?